

Algemene beschouwing Nuj Lies Programmabegroting 2021

Onze algemene beschouwing 2021 geven we de titel mee:

**'Wij gaan voor minder pijnlijke keuzes en géén
bezuinigingen die mensen in het Hart raken'**

Beschouwing algemeen

Laten we onze beschouwing beginnen met een aantal positieve zaken, uiteraard zonder andere inspanningen te kort te willen doen.

We hebben tijdens de vorige algemene beschouwingen graag de complimenten van het CDA in ontvangst genomen over de constructieve houding van Nuj Lies. Heel fijn ook om tijdens het bespreken van de Transitievisie van wethouder Coenen te horen dat hij het gedachtengoed van Nuj Lies steeds beter begint te begrijpen. Wat bij de coalitiebesprekingen nog een brug te ver was, lijkt dichterbij te komen. Een wenkend perspectief!

We geven wethouder Coenen graag de complimenten terug voor zijn open en alerte houding en zijn antwoorden die steeds 'to the point' zijn.

Ook willen wij graag onze waardering uitspreken voor de betrokkenheid, inzet en durf van de PvdA.

Het Alternatief willen we complimenteren voor hun inbreng om vooruit te komen met Vaals. Hun vragen raken de kern en verdienen een adequate beantwoording.

De complimenten aan onze burgemeester voor de ruimte die hij geeft voor dialoog en debat. We vinden het belangrijk dat hij zich onafhankelijk blijft uitspreken voor zaken die er sociaal-maatschappelijk toe doen.

Daarbij kan hij uiteraard rekenen op de steun van Nuj Lies.

Je kunt het beschavingsniveau van een samenleving toetsen aan zijn omgang met de zwakkeren

Onze bijzondere waardering spreken we uit voor de inspanningen die hij doet in het kader van Covid 19. Het creëren van bewustwording en mensen een hart onder de riem steken, is in deze bijzondere tijd essentieel.

Dank en waardering ook aan iedereen die in dit corona tijdperk hulp en steun biedt aan inwoners van Vaals.

Complimenten ook aan onze ambtelijke organisatie voor hun inzet, oog voor getransformeerd werken en het opstellen van raadsvoorstellen die wij van goede kwaliteit vinden.

We zijn beter gaan vergaderen. Weg uit de raadszaal, in een gemeenschapsvoorziening, samen in een grote kring. Het zou mooi zijn als de wethouders ook nog deel uit gaan maken van de kring. Dank aan de griffie voor haar talrijke inspanningen om van digitaal vergaderen weer over te gaan naar fysiek vergaderen in de Kopermolen.

De meeste vragen worden nu aan de voorkant beantwoord en er is meer mogelijkheid tot interpellatie tijdens het vergaderen.

We doen nog een oproep aan het college om ieders inbreng en zeker de inbreng van jongeren in deze raad met de nodige empathie te ontvangen.

Dat we als raad nog steeds zonder raadsplanner / voorraadagenda werken, is niet professioneel en voor ons niet te begrijpen. Wij kijken terug op slechte besluitvormingsprocessen rond tal van belangrijke onderwerpen; reclamebelasting, uitvoering visie vrijetijdseconomie, parkeren, Integrale Beheersvisie Openbare Ruimte (IBOR). Onze vraag om fractieondersteuning op dit punt, loopt nog steeds.

Als Nuj Lies kijken we terug op een jaar waarin we belangrijke stappen hebben gezet. Het lukt ons om enthousiast en creatief te zijn. Dit vanuit onze persoonlijke drijfveren om met jong en ervaren, lerend te werken en vooruit te komen. We hebben goed nieuws uitgebracht: we gaan met Nuj Lies meedoen aan de verkiezingen in 2022 en nu met een jongere voorop.

Voor het eerst zijn moties van Nuj Lies aangenomen. De moties: 'Verhuurdersheffing', 'Ondersteunen Verenigingen Corona' en met steun van de burgemeester, de belangrijke motie 'Vaals Verbindt! Ervaren en leren van elkaar'. Fijn dat de raad vanaf nu actief wordt meegenomen bij het uitvoeren van de actuele motie 'Ondersteunen Verenigingen Corona'. Dit nadat we hier herhaaldelijk aandacht voor gevraagd hebben.

Beschouwing op de Programmabegroting 2021

Het plaatje van de kerk van Vijlen en omgeving op de voorzijde van de voorliggende begroting spreekt ons meer aan dan het plaatje van de ramspoed op de kaft van de perspectiefnota.

Geloven doe je in de kerk, is het ook niet een beetje zo met deze begroting? Of is het een roep om kerkelijke bijstand bij ramspoed? Of moet de begroting de zegen krijgen uit Vijlen? Laten we het maar houden bij de adoratie van een schitterende plek die we moeten koesteren.

Nuj Lies is zich ervan bewust dat er bezuinigingen, ombuigingen, verhoging van inkomsten en reserveringen aan de orde zijn. Zoals gewend van Nuj Lies geven we onze algemene visie/kijk op de Programmabegroting 2021 en doen we een oproep om andere keuzes te maken.

Goudomrande oplossing

In haar aanbieding Begroting 2021 zegt het college, dat we vaak voor de 'goudomrande' oplossing gingen en verwijst dan ter illustratie naar ons subsidiebeleid, armoedebelid en accommodatiebeleid. Wij zien dit niet. We vinden de beschrijving 'goudomrand' suggestief en kan mensen op het verkeerde been zetten. Het lijkt ook een legitimatie voor bezuinigingen die mensen in het hart raken.

Wij hebben ervaren dat er in het verleden toegewerkt is naar een subsidiebeleid dat verenigingen motiveert en faciliteert. Een armoedebelid dat steun geeft aan kwetsbare mensen in onze samenleving. Een accommodatiebeleid dat dienstig is aan initiatieven van mensen uit onze gemeenschap, terwijl er bepaald geen sprake is van luxe (lees goudomrande) accommodaties. We verwijzen graag naar het advies van de Adviesraad Sociaal Domein die zich, evenals Nuj Lies, de vraag stelt: "hoezo goudomrand?" Gezien de beantwoording van onze vragen op dit punt, de behandeling in de commissie en het niet ingaan op ons verzoek om het woord goudomrand in de begroting weg te laten, dienen we hiervoor een amendement in.

Het college geeft aan op tal van posten pijnlijke keuzes gemaakt te hebben. Keuzes die, daar is het college zich van bewust, inwoners 'in het hart raken'. Als offers worden onder meer genoemd;

Een bezuiniging op maatschappelijke ondersteuning door in de toekomst minder gebruik te maken van Stichting MEE en meer in de eigen organisatie te leggen.

Concreet: Een bezuiniging op MEE van 20.000 euro in 2021 en 2022 en van 50.000 euro in 2023 en 2024;

Dit idem op het gebied van mantelzorgondersteuning: inzet van Steunpunt Mantelzorg wordt beëindigd, met daarboven op nog een forse bezuiniging op de uitgaven voor mantelzorg complimenten.

Concreet: Op een budget voor mantelzorg van 98.450 euro, een jaarlijkse bezuiniging van liefst 60.000 euro vanaf 2022;

Een bezuiniging op preventieve activiteiten op het gebied van jeugdzorg.

Concreet: Een jaarlijkse bezuiniging op WijVaals van 35.000 euro vanaf 2021;

Taakstellingen te effectueren door het afstoten van maatschappelijke voorzieningen als de Auw Sjoel, de Kopermolen en het Vereinschoes.

Concreet: Een taakstelling op de maatschappelijke accommodaties: Kopermolen, Auw Sjoel, Obelisk en Vereinschoes oplopend naar in totaal 96.000 euro in 2023 en 2024.

Daarbij nog eens een hogere bezuinigingstaakstelling bij het subsidiebeleid van 35.000 naar 50.000 euro.

Het advies van de Adviesraad Sociaal Domein is veelzeggend en getuigd van kwaliteit en inzicht. Nogmaals dank aan de adviesraad hiervoor. Het advies raakt onze opvattingen in het hart.

Wij zijn positief over WijVaals, maar we moeten ervoor waken dat WijVaals een panacée wordt: een middel voor alle kwalen, een wondermiddel. Daarbij wordt er stevig bezuinigd op WijVaals / preventieve jeugdzorg, mantelzorg, maatschappelijke zorg/onafhankelijke cliëntondersteuning, verenigingen, stimuleringsactiviteiten en gemeenschapsvoorzieningen. Wij vinden deze voorliggende voorzieningen erg belangrijk.

Om te komen tot een sluitende begroting gaat Nuj Lies voor minder pijnlijke keuzes en géén bezuinigingen die mensen in het hart raken. We hebben onze insteek al duidelijk kenbaar gemaakt bij de behandeling van de Perspectiefnota.

We vinden het nog al wat om zo fors op sociaal maatschappelijk vlak te bezuinigen, terwijl het college met forse aanvullende uitgaven komt:

Je kunt het beschavingsniveau van een samenleving toetsen aan zijn omgang met de zwakkeren

voor nieuw beleid, dat nog steeds niet in de raadsvergadering is behandeld, lees Integrale Beheersvisie Openbare Ruimte, dat 340.000 euro meerkosten met zich meebrengt. Dit terwijl het college bij de behandeling van de Perspectiefnota vorig jaar met een bezuinigingsvoorstel is gekomen. Een bezuiniging op kwaliteitsniveau wegen en groen van structureel 125.000 euro.

Een kwaliteitsslag ambtelijke organisatie waarmee een jaarlijks bedrag van 150.000 euro gemoeid is. Wij denken dat het opgehoogde bedrag van 150.000 euro in te passen is in het totale bedrag van 6.000.000 euro salariskosten. Zeker ook omdat we inzetten op samenwerking o.a. met de gemeente Kerkrade op het vlak van specialistische taken.

Behandeling Integrale Beheersvisie Openbare Ruimte

Wij staan als fractie Nuj Lies voor transparante besluitvorming in een openbare raadsvergadering. Wij zien in de begroting de post Integrale Beheersvisie Openbare Ruimte, kortweg IBOR, opgenomen worden. Een enorme structurele kostenpost van 340.000 euro jaarlijks, die ontzettend drukt op onze begroting. In het proces rondom de totstandkoming van IBOR is er bepaald geen sprake geweest van een transparante besluitvorming. Van besluitvorming in een openbare raadsvergadering is er al helemaal geen sprake geweest. Wij zagen een oorspronkelijke behandeling in de raad in februari 2020 verschuiven naar een raadsconferentie IBOR, gepland in het voorjaar van 2020, die ook geen doorgang vond. Wij zagen de behandeling, die voor mei 2020 op de agenda stond, opschuiven naar de reguliere cyclus (juni of later). Ook dit bleek het college niet te halen, of niet te willen halen?

In de Perspectiefnota 2021 lazen we vervolgens dat er blijkbaar sprake was van een raadsvoorstel. Pas na herhaaldelijk vragen vanuit onze fractie werden stukken aangeleverd. Er heeft nooit een inhoudelijke behandeling plaatsgevonden. Ingrijpende raadsvoorstellen en zeker integrale visies moeten openbaar behandeld worden en niet, zoals nu gebeurt, deze verkapt wegzetten in een begroting.

We dienen daarom het amendement 'Behandeling Integrale Beheersvisie Openbare Ruimte' in.

Daarnaast dienen we een amendement 'Risico's niet halen van bezuinigingen en taakstellingen' in. Onze insteek hebben we uitgebreid toegelicht in de raadscommissievergadering.

We vinden dat er in het kader van de perspectiefnota en de begroting niet respectvol wordt omgegaan met mensen die actief zijn in de samenleving. Betrokken inwoners moeten via de krant vernemen dat het college voorstellen met, voor hen, verregaande consequenties heeft gedaan. Zo zagen we bijvoorbeeld grote zorgen bij RKVV Vijlen toen het college het voorstel deed om beide voetbalcomplexen samen te voegen. Blijkbaar is

er geen les getrokken uit de situatie met stichting Fraiche in 2019 toen er sprake was van vercommercialisering van het Fraiche gebouw. Zonder dialoog kan er van verbinding en overheidsparticipatie geen sprake zijn. Vernieuwend is dit geenszins.

Nu lies gaat zich in 2021 inzetten voor;

- Het betrekken van jongeren bij de politiek. Want we gaan voor vernieuwing! Met jonge mensen in de gemeenteraad die kleur en enthousiasme toevoegen aan de bestaande structuren;
- Een Lokale Inclusie Agenda, omdat uit diverse onderzoeken blijkt dat kwetsbare mensen nog onvoldoende meetellen en meedoen. Ook dreigt deze groep het kind van de corona rekening te worden;
- Gedegen samenwerken versterkt autonomie. We blijven een oproep doen om hier actief en gemotiveerd op in te zetten. Met de gemeenten Gulpen-Wittem en Eijsden-Margraten, met Kerkrade, met alle Maastricht/Heuvellandgemeenten en op Zuid Limburgse schaal. Afhankelijk van het onderwerp, wenselijk schaalniveau, benodigde deskundigheid en de mogelijkheden die zich voordoen;
- Het professioneler werken van de raad met een raadsplanner / voorraadsagenda;
- Het adequaat faciliteren van verenigingen;
- Het invullen van de woningopgave, waarbij het accent ligt op passende en betaalbare woongelegenheden voor jongeren. Het stevig inzetten op nieuwe vormen van wonen met onderlinge en professionele zorg. Woningplitsing die het mogelijk maakt dat kinderen bij ouders kunnen blijven wonen. Een perspectiefrijke vorm van mantelzorg;
- De inzet van gekantelde huishoudelijke hulp+. Door het geven van extra tijd aan de (relatief goedkope) huishoudelijke hulp, kan deze de aandacht verbreden en kan duurdere zorg (o.a. individuele begeleiding) afgebouwd worden. We zijn verheugd over de toezegging van de wethouder t.a.v. het nader onderzoeken van de inzet van huishoudelijke hulp+ en zien daarom af van het indienen van een amendement;
- Het aanhaken bij de Gezonde Basisschool van de Toekomst. We komen met een motie om samen met de onderwijskoepels Innovo en Movare, de

GGD en de Universiteit Maastricht de mogelijkheden hiervoor te verkennen.

Met ons kunt u concluderen dat Nuj Lies Sociaal op één zet, ook in 2021!

Bedankt voor uw aandacht.